CZTERNASTE

SPRAWOZDANIE

Komitetu Ochron

DLA

MAŁYCH DZIECI

W KRAKOWIE

z roku 1861.

W KRAKOWIE.

NAKŁADEM KOMITETU OCHRON DLA MAŁYCH DZIECI.

Czcionkami drukarni „Czasu“ 1862 r.

SPIS CZĘŚCI.

I.

Założenie ochron dla małych dzieci, było spowodowane pragnieniem niesienia pomocy rodzinom ubogim w wychowaniu ich potomstwa, a zarazem aby im ułatwić zarobkowanie po za domem. Od chwili założenia pierwszej Ochronki, zajmował się Komitet to ulepszeniem możliwem, to powiększeniem liczby Ochronek, aby jak najwięcej rodzin z tego dobrodziejstwa korzystać mogły. Również i tego roku, miał zwróconą Komitet baczność, na tak ważny zakład, i złożył nowe dowody pragnienia szczerego, aby zastąpić tym dzieciom nieszczęśliwym brak domowego wychowania.

Zawsze było staraniem Komitetu wybierać na przewodników ochron ludzi religijnych, ojców rodziny, jako dających rękojmię poniekąd już nabytego w wychowaniu doświadczenia. Ubóstwo naszego kraju w ludzi poświęcających się temu zawodowi, wielkie nieraz stawiało Komitetowi w przeprowadzeniu jego zamiarów przeszkody. Szukał więc Komitet środków zaradczych, a wychodząc z zasady, że zadaniem ochronek, nie nauka, ale wychowanie dzieci, rozwijanie ich sił początkowych tak fizycznych jak i umysłowych przekonał się, że temu zadaniu nigdy męższczyzna sprostać nie może, gdyż dzieci powierzane ochronkom nie mogą korzystać z nauki

szkolnej, ale potrzebują cierpliwości, poświęcenia cichego, opieki, troskliwości macierzyńskiej, a ten dozór, tę opiekę macierzyńską powinne im zastąpić ochronki.

Natura więc ochronek wskazywała, że należy oglądać się za przewodniczkami, któreby były w stanie zadosyć uczynić temu zadaniu. Lecz i tu okazało się nasze ubóstwo.

Inne narody szczęśliwsze, mają dostateczną osób tego zawodu liczbę; w Belgii, w Niemczech tak zwane ogródki dziecinne Frebela są po wielkiej części pod kierunkiem kobiet, we Francyi są również ochronki w ręku zgromadzeń religijnych żeńskich i wydają owoce najzbawienniejsze. Myśmy byli daleko jeszcze od takiego stanu, a mimo, że komitet miał ciągle oko zwrócone ku temu celowi, tracił przecież prawie nadzieję spełnienia bliskiego życzeń swoich; gdy pochwały, udzielane ze strony nieodżałowanego Towarzystwa rolniczego w Warszawie *Siostrom Felicyankom*, prowadzącym ochronki w wielu miejscach tamtej części naszego kraju, zwróciły na ten zakład oczy jego.

Instytucya to nowa. Jak w najdawniejszych czasach tak i teraz tworzą się na łonie kościoła nowe czasowi odpowiednie instytucye. Kościół matka troskliwa o dobro i zbawienie swoich dzieci, wydaje bezustannie nowe środki, które mają zaradzać tychże potrzebom. Nie wspominając już nic o Zgromadzeniach karczujących lasy, idących w niewolę w wykup jeńców chrześciańskich w kraje mahometańskie, walczących z błędowiercami, spoglądnijmy tylko na narody katolickie zachodu, wśród których duch religijny silniej obudzony, ile tam przez

krótki przeciąg czasu powstało zgromadzeń oddających się opiece kalek, chorych, dzieci i t. p.

Nasz naród, wierna kościoła córka, korzystał często z obcych instytucyi przyswajając je sobie, rzadko nowego co tworzył; lecz teraz, gdy szło o wychowanie ludu naszego, nie ustąpił innym. Jak każde indywiduum ludzkie potrzebuje innego sposobu wychowania, tak i narody nie mogą być według jednej prowadzone modły. Nasienie zasiane na jednej ziemi przyniesie najpiękniejsze owoce, na innej nietylko że nędzny, ale nawet żadnego nie wyda plonu. Mamy dosyć przykładów; ile nam obce wychowanie przyniosło szkody. Opatrzność może chciała uchronić nasz lud od tego smutnego doświadczenia, gdy natchnęła osoby pobożne myślą zawiązania się pod regułą ś. Franciszka, a wezwaniem ś. Felixa patrona dzieci w zgromadzenie, którego celem wychowanie dzieci w ochronkach.

Można mieć nadzieję, że zgromadzenie wyszłe z łona narodu, oparte na niezachwianej podstawie kościoła, najlepiej zdoła pojąć i zaspokoić potrzeby ludu naszego. Obrało regułę ś. Franciszka tego apostoła ubóstwa, bo nasz lud ubogi, chętniej otworzy serce ubogiemu dla Boga; bo opierając się zgromadzenie na tej regule, nie może żądać wieczystych dla siebie zapisów, których nasz kraj zubożały nie w stanie dostarczyć, bo opierając się na ubóstwie i wyrzeczeniu się, może wysełać swoje córki w miejsca, gdzie często pozbawione nietylko wszelkich wygód życia, ale nawet i pociechy duchownej z powodu oddalonych kościołów. Zgromadzenie religijne, daje i większą rękojmią sumiennego wypełnienia obo-

wiązków, i można powiedzieć, że przewodniczki stają się nieśmiertelnemi, jedna drugą bowiem kształci, doświadczenia udziela, tradycyą się wspierają.

Oczekujemy więc od tej nowej kościoła naszego córki, owoców jej pracy, upraszając dla niej błogosławieństwa bożego, i witamy z życzeniem, aby wychowując dzieci wpływała na rodziców, a tak dopomagała cały lud nasz prowadzić na drodze bożej.

II.

Czynności Komitetu w roku 1861.

Gdy zamiar powierzenia Ochrony I kierunkowi Sióstr zakonnych dojrzał w tym roku, postanowiono zapewnić się o pozyskaniu dwóch sióstr Felicyanek od śgo Jana r. b. 1861, zważywszy że oprócz bezpieczeństwa co do moralnego i zdolnego prowadzenia, znaczna także oszczędność dla funduszu ochron z tej przemiany zarządu ochron, okazać się miała. Od 1szego lipca objęły Felicyanki tymczasowo na rok jeden Ochronę I. Sposób prowadzenia pozostał się ten sam co był pierwej: opieka szczegółowa pozostała ta sama, tylko z utrzymywania wewnętrznych rachunków wydatku szczegółowego na dzieci Komitet zrobił ustąpienie, niewymagając ścisłego od Sióstr zakonnych z nich tłumaczenia się. Utrzymanie każdej z Sióstr kosztuje fundusz ochron złr. 150 w. a. rocznie. Z dzieci miejscowych przy Ochronie Iszej chłopcy zupełnie usunięci zostali, gdyż niemi Felicyanki zatrudnić się nie mogły, a mianowicie: z 4ch na dniu 31 grudnia 1860 r. pozostających, 3ch rodzicom ich oddano, a jeden do Zakładu chłopców śgo Józefa przeniesionym został.

Przy tej sposobności także, postanowiono nadal liczbę dziewcząt miejscowych przytułek w Ochronie Iszej mających, ograniczyć stale do 12stu. Pierwszy rok próby okaże, jak dalece przemiana ta w zarządzie ochron pomyślne skutki dla ochron tutejszych, i dla ludności, naszej przyniesie. Ten wypadek możemy już dzisiaj poświadczyć, że od czerwca r. 1861 liczba dzieci w Ochronie Iszej bardzo znacznie się powiększyła, i bezprzestannie cisną się one pod ten opiekuńczy dozór, a zachowanie się ich grzeczne i ożywione, obiecuje że wpływ nowego prowadzenia, będzie pomyślny.

PP. Mikuszewscy Teofil i Maryanna przez lat 13 przełożeni tej ochrony oddalili się, znajdując w tem spełnienie własnego życzenia, aby się usunąć od mozolnego tego zatrudnienia. Komitet ograniczony w środkach swoich, nie mógł innym sposobem okazać im ocenienia długoletniej gorliwej ich pracy, jak tylko udzieleniem stósownego zaszczytnego świadectwa.

Dwie inne Ochrony utrzymywały się tak, jak w latach poprzednich, ale zbliżyła się bardzo nadzieja otworzenia napowrót zamkniętej tymczasowo w r. 1859 Ochrony IIgiej na Kleparzu, i to tak, jak myśl dawniej powzięto, pod kierunkiem Siostr Miłosierdzia, tamże na Kleparzu w nowo wybudowanym domu osiadłych. Gdy bowiem przełożona Siostr Miłosierdzia przybudowawszy znaczny budynek, uczuła możność pomieszczenia w nim Ochrony, uczyniła propozycyę Komitetowi, aby według zadania swego i dawnego zamiaru, oświadczył wcześnie chęci swoje, a tym sposobem aby lokal w budującym się domu odpowiednio mógł być urządzony. Komitet skwa-

pliwie propozycyę tę przyjął, i zajmuje się jej urzeczywistnieniem. Ofiara dobroczyńcy chcącego nie być znanym, ułatwia znacznie na początek, doprowadzenie do skutku otwarcie na nowo tej Ochrony.

Gdy dozorczyni Ochrony IIIciej na Smoleńsku p. Ludwika Brzeszczyńska, zmarła na dniu 15 października; Komitet przychylił się do prośby owdowiałego pana Brzeszczyńskiego, i dozwolił, aby tymczasowo córka jego Emilia, mająca odpowiednie usposobienie, obowiązki dozorczyni pełniła.

Co do funduszu z zapisu ś. p. ks. Bogucickiego na Bursie muzycznej ulokowanego, w której jedna z ochron miała być pomieszczoną, żadna jeszcze odpowiedź od c. k. Namiestnictwa nie nadeszła, Komitet z swej strony uczynił ponownie kroki, aby ją uzyskać, lecz dotąd pozostaje bez odpowiedzi.

Rok 1861 dostarczył nam stosunkowo od lat poprzedzających szczupłą ilość ofiar zasilających kassę bieżącą Ochron, jednakże pozostałość z 1860 r. pozwoliła jeszcze do końca roku dojść bezpiecznie. Ofiary na stały fundusz były tak hojne, jak kiedykolwiek w najpomyślniejszych czasach, a mianowicie przybyły: Zł. pol. 1500 po ś. p. Janie Nepom. Walterze w listach zastaw. k. pol. Złp. 2000 od Sukcesorów ś. p. Franciszka Hahna na hipotece. Złr. 100 w obl. indem. od p. Józefa Żabieńskiego, oraz oznajmiono Komitetowi iż złp. 4000 po ś. p. Annie Szastrowej na hipotece domu Nro 374 Plac P. Maryi, na rzecz Ochron przez Sukcesorów tej Szanownej Matrony prenotowane zostały. Dochód od tej

ostatniej summy, płynąć dopiero będzie po uregulowaniu hipoteki domu tego, obecnie sprzedanego.

Pod Pozyc. 9, zapisana w spisie funduszów stałych summa z daru Jści księdza biskupa Łętowskiego pochodząca, prawdopodobnie ulegnie znacznej stracie, albowiem dom Nro 231½ — 36 Gm. IX na którym była hipotekowaną pod poz. 19., sprzedanym został, a summa szacunkowa oddana na satysfakcyę wierzycieli, nie zaspokoi funduszu Ochron, który w klasyfikacyi sądowej pod Nrem 21 dopiero się znajduje. Mogące jeszcze być przedsiębranemi kroki prawne dla ocalenia części funduszu, Komitet uczyni w właściwej porze.

Przychód kasy Ochron, mianowicie w rubryce Składek jednorazowych okazał się tego roku o bardzo wiele mniejszy, jak w roku przeszłym. Prawda że w roku przeszłym hojne dary wpłynęły tytułem jednorazowej ofiary, i one to jedynie dozwoliły potrzeby roku tego 1861 opędzić; musimy zatem powiedzieć, że żaden rok od lat 11 to jest od 1850, nie był pod tym względem dla Ochron równie nieszczęśliwym. Z tytułu składek stałych o 400 złr. więcej tego roku wpłynęło. Cały przychód o złr. 2000 przeszło mniejszy, jak w r. 1860, wydatek zaś około 600 złr. więcej jak w tamtym roku, pokrytym został remanentem roku przeszłego, złr. 1000 w papierach procentowych, oraz w gotowiznie złr. 409. Przyłożył się także do tego za uchwałą Komitetu przelany do kasy bieżącej fundusz niegdyś kwoty z r. 1850 pochodzący, procentami narosły do złr. 189, dla dwojga sierot przez Komitet przeznaczony, z których jedna zmarła, a druga nie zasługuje na to, aby z tego fun-

duszu korzystała. Jeżeli dalej potrwa to wstrzymanie się ofiar jednorazowych na Ochrony, o którem powiedzieliśmy, naówczas jak zdołamy utrzymać 3, a następnie 4ry Ochrony, gdy już z końcem r. 1861 remanent całkowicie się wyczerpał, i nawet 60 złr. niedoboru miała kassa Ochronek? — tem bardziej, gdy od czerwca r. p. to jest od objęcia Ochrony Iszej przez Siostry Felicyanki, koszta żywienia znacznie się powiększyły skutkiem większego napływu dzieci.

Na to pytanie, odpowiedzieć nam jedynie może szczodrobliwość chrześciańska naszych kochanych współobywateli, pobudzona czynnością, i pomysłami opiekunek i opiekunów naszego Komitetu. Koszt żywienia dzieci w tym roku, oprócz darów, które w naturze do śpiżarni Ochron wpłynęły był: Przychodniego około cent. $4^1/_8$, miejscowego około cent. $16^1/_2$.

III.

Ruch dzieci.

W Ochronie Iszej św. Kajetana na Wesołej.

Pozostało z końcem 1860 roku:		
	Chłopców	52
	Dziewcząt	48
	razem	100
Przybyło w ciągu roku 1861:		
	Chłopców	32
	Dziewcząt	49
	razem	81
	Ubyło Chłopców	16
	Dziewcząt	17
	razem	33

W Ochronie IIgiej śgo Stanisława na Kleparzu.

. . . .

W Ochronie IIIciej śgo Józefa na Smoleńsku.

Pozostało z końcem roku 1860:

	Chłopców	29
	Dziewcząt	34
	razem	63

Przybyło w ciągu roku 1861:

	Chłopców	24
	Dziewcząt	17
	razem	41
Ubyło	Chłopców	15
	Dziewcząt	20
	razem	35

W Ochronie IVtej śtej Elżbiety na Kazimierzu.

Pozostało z końcem roku 1860:

	Chłopców	32
	Dziewcząt	29
	razem	61

Przybyło w ciągu roku 1861:

	Chłopców	14
	Dziewcząt	12
	razem	26
Ubyło	Chłopców	16
	Dziewcząt	14
	razem	30

Co dzień uczęszczających było w przecięciu:

W Ochronie śgo Kajetana.
Chłopców 48
Dziewcząt 47

W Ochronie śgo Stanisława.
. . . .

W Ochronie śgo Józefa.
Chłopców 29
Dziewcząt 26

W Ochronie śtej Elżbiety.
Chłopców 23
Dziewcząt 22

IV.

SKŁAD KOMITETU.

Szanowny Franciszek Hahn, opiekun i kassyer Ochron przez lat 9, zakończył żywot swój w podeszłym wieku, zostawiając po sobie oprócz żalu rodziny, żal grona, do którego tak długo należał, poświęcając mu swą pracę i troskliwość w prowadzeniu czynności kassowych Ochron. Szczęściem dla tego Zakładu, jak pierwej Ojciec zastąpił w komitecie oddalonego czasowo z Krakowa syna, tak teraz Syn Szan. Jan Kanty Hahn, wracając jako Opiekun do Komitetu, równą ojcowskiej i swojej dawnej gorliwości opiekę, nad kasą Ochron rozciągnął. Nadto, Sukcessorowie ś. p. Hahna działając w myśl Ojca, ze spadku po nim, znaczną ofiarą fundusze stałe Ochron pomnożyli.— Z dobroczyńców Ochron utraciliśmy także Jana Nep. Waltera, niegdyś Opiekuna w pierwotnym Komitecie, dopóty, dopóki mu zdrowie i siły późnego wieku dozwoliły. Pamięć swą dla Ochronek Szanowny ten Obywatel udowodnił znacznym darem, jaki po zgonie Jego, syn temu Zakładowi przeznaczył.

W ciągu roku 1861 zaprosił Komitet Ochron na opiekunkę p. Annę z Trajtlerów Helclowę, oraz p. Ludwika Szternstein Helcla na opiekuna, w miejsce Jści księdza

Henryka Księżarskiego, który zrezygnował, oddalając się z Krakowa. Opiekun Paszkowski zastępstwo prezydującego złożył, z powodu częstego swego z Krakowa wydalania się; Komitet na wice-prezydującego jednomyślnie zaprosił Szan. Opiekuna Dra Jakubowskiego Macieja. Opiekun Albin Dunajewski, który od r. 1858, w czasie przygotowania swego do stanu duchownego przestał brać udział w czynnościach Komitetu, z obietnicą, iż później doń powróci; obecnie jako ksiądz Albin Dunajewski wszedł ponownie do czynności, nieprzestawszy nigdy należeć do składu komitetu, i do opieki szczegółowej nad Ochroną I, której dawniej był Opiekunem przydzielonym został.

Komitet składa się obecnie z następujących osób:

Opiekunka Główna:

. . . .

Opiekunki:

1. Helclowa Anna.
2. Hussarzewska hr. Helena.
3. Małachowska hr. Cecylia.
4. Małachowska hr. Helena.
5. Paliszewska Józefa.
6. Potocka hr. Katarzyna.
7. Russanowska Pelagia.
8. Rzewuska hr. Taida.
9. Sanguszkowa ks. Izabella.
10. Węglińska Apolonija.
11. Wodzicka hr. Zofia.

Opiekun Główny:

Ksiądz prałat Rozwadowski Scholastyk k. k.

Opiekunowie:

1. Czerszyk Jan Kanty.
2. Dunajewski ksiądz Albin.
3. Hahn Jan Kanty (kasyer).
4. Helcel Ludwik.
5. Hoszowski Konstanty.
6. Jakubowski Dr. Maciej (wiceprezes).
7. Księżarski ksiądz Henryk.
8. Paszkowski Franciszek.
9. Piątkowski ks. Franc. Serafin.
10. Rembowski Edward.
11. Rzewuski hr. Leon.
12. Seredyński Hipolit.
13. Wencel Jan.

Sekretarz Ochronek Człon. komit. Muczkowski Stefan.

Opieka szczegółowa Ochron:

Ochrona I.

Russanowska Pelagia.
Węglińska Apolonija.
Seredyński Hipolit.
Ks. Dunajewski Albin.

Ochrona II.

. . . .

Ochrona III.

Rzewuska hr. Taida.
Małachowska hr. Helena.
Paszkowski Franciszek.

Ochrona IV.

Potocka hr. Katarzyna.
Małachowska hr. Cecylia.
Jakubowski Dr. Maciej.
Rembowski Edward.

Naukę katechizmu udzielali ks. Wójcikowski, i ksiądz Świętczak Bonawentura.

W miejsce pana Józefa Dobińskiego zajętego innemi obowiązkami, pisarzem Ochron został p. Józ. Zakrzewski.

V.

Fundusze stałe Ochron.

W ciągu roku 1861 przybyły 3 fundusze stałe pod Nrem 17, 18 i 19 wymienione.

Majątek Ochron składa się z pozycyj następujących.

1. Z domu z ogrodem, dawniej pod Wandą zwanego na przedmieściu Wesoła pod L. 141, w szacunek którego oprócz innych kwot na Ochrony złożonych wpłynęły:
   a) Złp. 1000 od Jana Styczyńskiego.
   b) złp. 1200 z daru Jmści ks. Schindlera.
   c) złp. 279 gr. 24 od Polek w Dreźnie.
   d) złp. 500 od Apolonii Węgleńskiej.
   e) złp. 600 z daru W. K. Stattlera.
2. Z kapitalu 5000 złpols. z zapisu ś. p. Franciszka Ciesielskiego pochodzącego. Część jedna tej summy z hipoteki dóbr Mydlniki spłacona w ilości złreń. 1259 obligacyami indemnizacyjn. w kassie Ochron znajduje się; druga część złp. 306 dotąd na Mydlnikach pozostaje.
3. Z kapitału złp. 3600 na domu pod L. 627 przy ulicy Mikołajskiej hipotekowanego.

a) z summy złp. 3000 zapisu ks. Antoniego Bystrzanowskiego, dziekana kapit. krakowskiej.

b) złpol. 500 daru Józefa i Estery z Szembeków Głębockich.

c) złot. pols. 100 daru Anny Popielównej, Anny Moszyńskiej i Józefa Głębockiego.

4. Z kapitału złp. 1000 daru Franc. Wężyka na domu pod L. 305 i 306 przy ulicy śtej Anny hipotekowanego.
5. Z kapitału złp. 500 funduszu pod nazwą Aleksego Wężyka na domu pod L. 331 przy ulicy Szewskiej ubezpieczonego.
6. Z legatu przez ś. p. Elżbietę Skotnicką zapisanego, na szacunku domu pod L. 265 w Rynku głównym, od którego dochód złp. 1000 rocznie kassa ochron pobiera.
7. Z kapitału złreń. 500 przez obywatela m. Krakowa w dzień zaślubin najjaś. cesarza Franciszka Józefa Igo ofiarowanego w obligacyi pożyczkowej, w cesarsko król. kassie głównej złożonego.
8. Z sumy złpol. 455 z daru Józefa Muczkowskiego pochodzącej.
9. Z sumy złp. 3000 od ks. biskupa Łętowskiego na hipotece domu 231½ — 36 Gm. IX.
10. Z sumy złreńs. 1000 z funduszu ś. p. Heleny Hallerowny w obligacyach indemnizacyj. w kassie będącej.
11. Z sumy złp. 1000 daru J. ks. Szczepanowskiego Tomasza proboszcza Mogilskiego, pod opieką Arcybractwa Miłosierdzia zostającej.

12. Z sumy złr. 500 hr. Alfredowej Potockiej w obligacyach indemnizacyjnych, w kassie będącej.
13. Z sumy złr. 500 daru po ś. p. Klarze z Hahnów Rygierowej w kasie będącej.
14. Z sumy złr. 250 po ś. p. Wojciechu Paszkowskim także w kasie będącej.
15. Z sumy złp. 400 po zamianie złr. 120 w oblig. indemn. z zapisu ś. p. Tomasza Swietlika.
16. Z sumy złr. 300 w oblig. indemn. pochodzących z daru złr. 222 od Sukcesorów ś. p. Bartłomieja Ciesielskiego.
17. Z sumy przez Jana Nep. Waltera ku uczczeniu pamięci ś. p. ojca; na fundusz stały wniesionej listami zastaw. król. polsk. złp. 1500.
18. Z sumy od Józefa Żabieńskiego w liście indemn. złr. 100.
19. Z daru Sukcesorów ś. p. Franciszka Hahna zahipotekowanego na realności Panny Stencel, ulica Sławkowska pod L. 265 — 401 Gm. IV. złp. 2000.

VI.

Spis darów różnych w ochronach złożonych r. 1861.

W Ochronie I śgo Kajetana.

Data	
Styczeń	P. Brzeszczyński przełożony Ochrony III. Pieśni nabożnych książek 2.
	Hr. Helena Moszyńska czapeczek własnej roboty 3.
	P. Karol Wójcik piekarz, bułek 402 po 2 centy.
Luty	Towarzystwo wypieku taniego chleba, funt. 200.
	Opiekun Dr. Jakubowski Maciej, dzieciom na bułki złr. 1.
Marzec	Op. hr. Zofia Wodzicka, dzieciom na bułki złr. 5.
Kwiecień	Hr. Marya Moszyńska, rozdała święcone pomiędzy wszystkie dzieci.
	Hr. Karwicka, dzieciom na święcone złr. 2.
	Op. główny ks. prałat Rozwadowski, dzieciom na bułki i sprawunek dla biednej dziewczynki złr. 5.
	P. Lewicki ze Lwowa, 100 paczek pierników dla trzech ochron.

Data	
Maj	P. Emilia Wolska, bieliznę i różne ubiory dla dzieci.
	P. Konstanty Bielski, dla biednych dzieci na sprawunek złr. 5.
Czerwiec	Osoba nieznajoma zamieszkała na probostwie śgo Floryana, nadesłała kilka razy po parę garncy mleka.
	P. Merkert piekarz, chleba sztuk 101, po 5 cent.
Lipiec	Op. Wentzel Jan, furę węgla z dostawą.
	Hr. Moszyńska, koszulek dziecinnych 2.
	P. Molęcki piernikarz, pierników szt. 135.
Sierpień	Ks. kan. Skórkowski na śniadanie złr. 2.
	P. Władysław Bielski na bułki złr. 1.
Wrzesień	P. Wład. Bielski na jabłka złr. 1 cen. 50.
Październ.	P. Merkert piekarz, chleba szt. 20 po 4 c.
	Op. główny ks. prałat Rozwadowski na owoce złr. 5.
	P. Lewicki ze Lwowa pierników różnych szt. 125.
Listopad	P. Molęcki pierników szt. 75.
Grudzień	P. Makomaska koszul dziecinnych szt. 3.
	Op. Dr. Jakubowski M. na orzechy złr. 1.
	Kasztelanowa Wężykowa na kolędę złr. 10.
	Op. Ludwik Helzel na kolędę złr. 3.
	W Ochronie III śgo Józefa.
Luty	Opiekunka hr. Rzewuska bawełny funt jeden na pończoszki dla dziewcząt.

Data	
	Op. hr. Helena Małachowska złreń. 3 na pączki w ostatni wtorek.
Kwiecień	Ks. prałat Rozwadowski op. główny złr. 5. na podwieczorek i ubranie dzieci biedniejszych.
Czerwiec	Ks. prałat Rozwadowski op. główny złr. 5. na majówkę.
	P. Ilming bułek centowych sto na majówkę.
	P. Kornecki J. złr. 1 na mleko na majówkę.
	P. Łysakowski Michał kupiec ze Zwierzyńca udzielił koni i wózka dla odwiezienia małych dzieci na majówkę.
	P. Łysakowski piekarz ze Zwierzyńca, udzielił koni i wózka do przewiezienia pożywienia na majówkę.
	P. Mikulski Walenty zegarmistrz ze Zwierzyńca kupił dzieciom mleka na majówce.
Lipiec	Ks. Waluszczak proboszcz z Lanckorony złr. 1 na podwieczorek dla dzieci.
	Op. Wentzel węgla kamiennego furę jednę z dostawą.
	P. Stanisławski Serafin piekarz, pięć bochenków chleba komiśnego na podwieczorek dzieciom.
	P. Kronesowa Anna złr. 1, dzieciom na śniadanie.
	P. Molęcki piernikarz, 92 pierniczków.
	P. Stanisławski Serafin chleba polskiego 9 bocheneczków dla dzieci na śniadanie.

Data	
	P. Brzeszczyński przeł. ochrony III dwie książeczki pieśni nabożnych.
Listopad	Ks. Lewartowski Ludwik proboszcz z Inwaldu złr. 1 na podwieczorek dzieciom.
	Op. hr. Rzewuska bawełny dwa funty na pończoszki dla dziewcząt biedniejszych.
	Ks. prał. Rozwadowski op. gł. złr. 5. na podwieczorek i ubranie biedniejszych.
Grudzień	P. Molędziński Wojciech aptekarz, atramentu dla trzech ochron po butelce.
	Op. hr. Rzewuska, barchanu łokci 21 na ubranie 7 biedniejszych dzieci, i złr. 6 cen. 33 na watę, podszewkę, guziki, nici i od roboty tychże.
	Op. hr. Rzewuska bawełny funt jeden na pończoszki.
	Opiek. hr. Rzewuska trzewiczków par 18 dla dzieci potrzebniejszych.
	P. Strzelecki Ant. zecer drukarni „Czasu" kalendarz na rok 1862.
	W Ochronie IV św. Elżbiety.
Styczeń	Op. Dr. Jakubowski M. na orzechy cen. 40.
	Op. hr. Cecylia Małachowska dla rodziców Szewczyków na życie złr. 1, i na podwieczorek 30 cent.
	P. Brzeszczyński przeł. ochr. III, 2 egz. pieśni nabożnych.
Luty	Op. Dr. Jakobowski M. na orzechy złr. 1

Data	
Kwiecień	Opiekun główny ks. prałat Rozwadowski na zabawę i sprawunki złr. 5.
Czerwiec	Tenże sam na majówkę złr. 5.
	P. Wilhelm Ilming bułek 110 po 2 cent.
	Ks. Jan Gradowski prob. z Nowej Góry na podwieczorek złr. 1.
	Ksiądz Klemens Domagalski przeor XX. August. mleko dla dzieci.
Lipiec	Op. Wentzel Jan furę węgla z odstawą.
	P. Molęcki fabr. piern., pierników szt. 92.
Październ.	Op. Dr. Jakubowski Mac. na śliwki złr. 1.
	P. Lewicki ze Lwowa pierników szt. 84.
Listopad	Ks. Zygm. Wołek exprowinc. XX. August. na śniadanie złr. 1.
	P. Józefa Prusiewiecka z Warszawy portret ś. p. Stan. Jachowicza.
	P. Molęcki pierników szt. 50.
	Op. gł. ks. prał. Rozwadowski na ucztę dla dzieci w dniu uroczystości ś. Katarzyny 5 złr.
	Op. hr. Cec. Małachowska na podwieczorek złr. 1.
	P. Ilming bułek wiedeńskich 90.
Grudzień	P. Juliusz Florkiewicz złr. 25, za które sprawiono trzewików nowych par 7, katan nowych 12, majtek 5, i na reparacyę obuwia złr. 2.
	Op. hr. Cecylia Małachowska trzewików nowych par 10.
	Op. Hel. Małachowska na śniadanie złr. 1.
	P. Wilhelm Ilming strucli 5.

VII.

Składki roczne, które wpłynęły w r. 1861.

	złr.	cent.
Dunajewski ks. Albin	7	50
Grzybowski ks. kan. kat.	31	80
Helcel Ludwik	100	—
Hoszowski Konst.	3	—
Krasińska hr. Emilia	75	—
Małachowska hr.	25	—
Moszyński hr. Piotr	210	—
Muczkowski Stefan	5	—
Paliszewska Józefa	50	—
Paszkowski Franciszek	25	—
Piątkowski ks. kan.	50	—
Potocka hr. Zofia	315	—
Potocka hr. Katarzyna	125	—
Rozwadowski ks. prałat	31	50
Rzewuski hr. Leon	10	—
Russanowska Pelagija	100	—
Skórkowski ks. kan. kat.	11	58
Strauss Józef	5	—
Teliga ks. kan. kat.	50	—
Tupy ks. prob. zwierz.	3	—
Wentzel Jan Kanty	25	—
Wojtarowicz ks. bisk.	25	—

VIII.

Składki jednorazowe.

	złreń.	cent.
A. G. w rocznicę śmierci Józefy.	25	—
Arohnson	1	—
Branicki hr. Władysław	113	—
Bielski Konst.	5	—
Brüll W.	5	—
Dembińska Cecylia	12	—
Dobrzańska Fryderyka.	63	60
Infeld Ch. A. Moschenbaum	1	—
Karwicki hr. Wincenty	250	—
„ z puszki u siebie.	19	16
Pieha Włościanin	10	—
Pękalski ks.	3	—
Potocki hr. Teodor	50	—
Sanguszkowa ks. Izabela.	100	—
Schuppe Alfred	17	28
Towarzystwo Sztuk Pięknych	5	—
Żabieński Józef	10	—
Ziembiński z puszki u siebie	7	68

IX.

WYKAZ KASSY

z końcem roku 1861.

Tytuł	Dochód wyszczególnienie	w papier. procent. wart. nom. złr.	kr.	w gotowiźnie w. a. złr.	kr.
I	Składki	—	—	1388	38
II	Dary.	150	—	636	3
III	Opłata od dzieci	—	—	78	45½
IV	Zasiłek rządowy	—	—	550	—
V	Zakupno papierów procen.	—	—	—	—
VI	Czynsze	—	—	27	—
VII	Procenta od kapitałów .	—	—	756	87½
VIII	Sprzedaż papierów proc.	—	—	972	75
IX	Pozostałość z roku przesz.	1600	—	409	11½
	Ogółem .	1750	—	4818	60½

Tytuł	Rozchód wyszczególnienie	w papier. procent. wart. nom. złr.	kr.	w gotowiźnie w. a. złr.	kr.
I	Pensye i zasługi	—	—	1354	44
II	Żywność	—	—	2373	20
III	Opał, światło, pranie . .	—	—	333	10
IV	Sprawunki drobne i repar.	—	—	484	1
V	Lekarstwa	—	—	99	69
VI	Straty przy zamianach pieniędzy lub papierów	—	—	—	—
VII	Stęple i opłaty rządowe	—	—	91	99½
VIII	Koszta druków	—	—	42	46
IX	Czynsze	—	—	100	—
		—	—	4878	89½

X.

FUNDUSZ ZAPASOWY.

Z końcem roku 1861 wynosi w obligacyach indemnizacyjnych pożyczkowych, i listach zastawnych nominalnie.

Fundusz Franciszka Ciesielskiego złr. 1250 — Heleny Hallerówny złr. 1000 — Obywatela na pamiątkę ślubu cesarza złr. 500 — Józefa Muczkowskiego złr. 140 — Hr. Alfredowej Potockiej złr. 500 — Klary Rygierowej złr. 500 — Tomasza Świetlika złr. 120 — Wojciecha Paszkowskiego złr. 250 — Bartłomieja Ciesielskiego złr. 300 — Jana Nepom. Waltera złr. 375 — Józefa Żabieńskiego złr. 100.

XI. ZESTAWIENIE MIESIĘCZNE.

wydatków Komitetu ochron dla małych dzieci w Krakowie w r. 1861 według tytułów.

Miesiące	Tytuły																					
	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		IX.		X.		XI.	
	Pensye i zasługi		Żywność		Opał, światło, pranie		Drobne sprawunki i reparacye		Lekarstwa		Zmiana papierów procent.		Stęple		koszta druków		czynsz		Ogółem w pap. pro.		Ogółem w gotowiźnie	
	złr.	kr	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr	złr.	kr.	złr	kr.	złr	kr.	zł.	kr	złr.	kr.	zł.	kr	złr.	kr.
Styczeń . . .	105	41	170	83	55	2	81	10	—	—	—	—	10	53½	—	—	—	—	—	—	422	89½
Luty	115	41	175	21	36	9	42	45	98	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	467	60
Marzec . . .	123	91	149	12	39	24	40	42	—	—	—	—	—	—	22	76	—	—	—	—	375	45
Kwiecień . .	105	41	198	91	17	95	83	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	405	32
Maj	105	41	195	37	25	7	19	32	1	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	346	42
Czerwiec . .	198	91	215	26	27	92	53	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	495	28
Lipiec . . .	105	41	221	23	10	91	31	56	—	—	—	—	14	64	—	—	—	—	—	—	383	75
Sierpień . .	105	41	211	32	5	60	36	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	358	51
Wrzesień . .	198	91	201	2	85	91	34	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	520	64
Październik.	63	75	203	69	7	84	27	73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	303	1
Listopad . .	63	75	240	41	10	11	21	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	335	74
Grudzień . .	63	75	190	83	11	44	12	74	—	—	—	—	66	82	19	70	100	—	—	—	464	28
Ogółem	1354	44	2373	20	333	10	484	1	99	69	—	—	91	99½	42	46	100	—	—	—	4878	89½

XII. RAPORT LEKARSKI.

Ner bieżący	Nazwiska chorób.	pozostało z r. 1860 chłop.	pozostało z r. 1860 dziew.	zachorowało w r. 1861 chłop.	zachorowało w r. 1861 dziew.	chorowało razem chłop.	chorowało razem dziew.	wyzdrowiało chłop.	wyzdrowiało dziew.	umarło chłop.	umarło dziew.	Pozostało w kuracyi na r. 1862 chłop.	Pozostało w kuracyi na r. 1862 dziew.
1	Gorączka żołądkowo-żółciowa	—	—	3	2	3	2	3	2	—	—	—	—
2	„ „ nieżytowa	—	—	5	3	5	3	5	3	—	—	—	—
3	Zimnice codzienne	1	3	12	16	13	19	12	17	—	—	1	2
4	„ trzeciaczki	3	2	36	30	39	32	37	28	—	—	2	4
5	„ czwartaczki	1	2	8	5	9	7	9	7	—	—	—	—
6	Zapaleń oczu rozmaitych . . .	—	1	5	5	5	6	5	5	—	—	—	1
7	Fistuła łzawa	—	—	1	1	1	1	1	1	—	—	—	1
8	Zapalenia mózgu	—	—	—	2	—	2	—	1	—	1	—	—
9	„ ucha wewnętrznego .	—	—	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—
10	„ opłucnej	—	—	3	4	3	4	3	4	—	—	—	—
11	„ płuc	—	—	2	3	2	3	2	3	—	—	—	—
12	„ gruczołów rozmaitych	—	—	7	5	7	5	6	3	—	—	1	2
13	„ kiszek	—	—	1	2	1	2	1	2	—	—	—	—
14	Oparzenia	—	—	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—
15	Odziębienia	1	2	7	6	8	8	7	6	—	—	1	1
16	Odry	—	—	19	13	19	13	19	13	—	—	—	—
17	Koklusz	—	—	21	11	21	11	18	9	—	2	3	—
18	Gnilec	1	—	2	2	3	2	2	2	—	—	1	—
19	Zołzy	2	3	5	3	7	6	7	6	—	—	—	—
20	Wrzody różne	1	2	4	2	5	4	4	4	—	—	1	—
21	Puchlina brzucha	—	1	1	2	1	3	1	2	—	1	—	—
	W ogóle : . . .	10	16	144	119	154	135	144	120	—	4	10	11

Ogólny rzut oka.

W ciągu upłynionego roku leczono w Ochronach dla małych dzieci — pozostałych w kuracyi z r. 1860, chłopców 10, dziewcząt 16; zachorzałych w r. 1861 chłopców 144, dziewcząt 119, razem 289.

Zimnica, Odra i Koklusz przeważnie panowały między dziećmi w tym roku. Lekarstw spotrzebowano za zł. reńs. 108 cen 29. w. a., zkąd przypada w przecięciu na jedno chore dziecko cen. 37½.

Ordynowali w Ochronach Członkowie Komitetu Doktorowie: Brodowski, Zieleniewski i podpisany

Dr. Jakubowski Maciej,

opiekun i lekarz ordynujący.

